

Народна банка на Република Македонија

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

јули 2014 година

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

јули 2014 година

Од третото тримесечје на 2009 година, НБРМ ги прикажува резултатите од Анкетата за кредитната активност и според групи банки. Банките коишто учествуваат во Анкетата се поделени на три групи, големи (три банки), средни (седум банки) и мали (четири банки). Анкетираните банки се групирани според големината на нивната актива. Така, за големи банки се сметаат банките чијашто актива надминува 28,4 милијарди денари, групата средни банки ги опфаќа банките со актива меѓу 7,1 и 28,4 милијарди денари, додека банките чијашто актива е помала од 7,1 милијарди денари ја сочинуваат групата мали банки¹.

Обработката на резултатите од анкетните прашања се заснова врз пресметување пондерирани проценти на одговори на банките и на нето-процентот, т.е. разликата помеѓу одговорите коишто претставуваат спротивни трендови. Така на пример, кај кредитните услови се врши нетирање на пондерираните проценти на банките коишто одговориле со заострување и на оние коишто одговориле со олеснување на кредитните услови. Притоа, нето-заострување (позитивен нето-процент) укажува дека поголемиот дел од банките ги заостриле кредитните услови, додека нето-олеснување (негативен нето-процент) укажува дека поголемиот дел од банките ги олесниле кредитните услови. Соодветно, нето-побарувачката ја покажува разликата помеѓу пондерираниот процент на банките коишто пријавиле зголемување и на оние коишто пријавиле намалување на побарувачката на кредити. Оттука, позитивна нето-побарувачка има во случај кога поголемиот дел од банките укажале на зголемена побарувачка и обратно.

Одговорите се пондерирани во согласност со учеството на банките на одделните пазарни сегменти во определен квартал (кредитирање на претпријатијата и кредитирање на населението), согласно со расположливите податоци во текот на обработката на одговорите. Притоа, зборовите коишто опишуваат количини, како што се: мнозинство, половина, значителен дел, процент од банките и сл., се однесуваат на пондерираните проценти, а не на бројот на банките.

¹ Поделбата се прави врз основа на класификацијата за четвртиот квартал на 2013 година, како последни расположливи податоци во текот на обработката на одговорите.

Резултати од Анкетата за кредитната активност на малите банки за второто тримесечје на 2014 година²

Резултатите од Анкетата за кредитната активност во второто тримесечје на 2014 година за групата мали банки и натаму покажуваат нето-заострување на **кредитните услови** за одобрување корпоративни кредити, со ист интензитет како и во минатата анкета. Ваквите движења, коишто се во спротивност со очекувањата на банките за олеснување на условите за кредитирање дадени во претходната анкета, упатуваат на постојано заострување на кредитните услови за овој сегмент од економијата од третиот квартал на 2013 година. Кај населението, малите банки упатуваат на посилено олеснување на условите за одобрување кредити, во споредба со претходниот период, што е во согласност со очекувањата од минатата анкета. Од аспект на **побарувачката**, одговорите на банките упатуваат на нето-намалување на побарувачката на вкупните корпоративни кредити, при непроменета побарувачка на кредитите на малите и средните претпријатија и кредитите на краток рок. Во однос на претходната анкета, тековните оценки упатуваат на засилено намалување на побарувачката на корпоративни кредити, во услови на отсуство на согледувања за нејзино зголемување во овој период (11% од банките во минатата анкета). Ваквите движења не соодветствуваат со очекувањата на малите банки за посилен раст на побарувачката на корпоративните кредити во вториот квартал на 2014 година. Од друга страна, кај секторот „население“, на нето-основа, малите банки упатуваат на зголемена побарувачка на сите типови кредити, но послаба во споредба со претходната анкета. Сепак, околу 6% од банките упатуваат на делумно намалена побарувачка на станбени кредити. Ваквите остварувања на банките се послаби, во споредба со очекуваниот раст на побарувачката на кредитите на домаќинствата предвиден во рамки на минатата анкета. Во однос на **очекувањата** за промената на кредитните услови, слично на претходната анкета, банките упатуваат на олеснување на условите за одобрување корпоративни кредити и кредити на населението. Сепак, очекуваното нето-олеснување на условите за одобрување потрошувачки и останати кредити на населението е послабо во однос на претходниот квартал, при очекувања за непроменетост на кредитните услови за одобрување станбени кредити. Во однос на побарувачката, малите банки не очекуваат промена на побарувачката на корпоративните кредити, додека и понатаму се очекува раст на побарувачката на сите типови на кредити наменети за секторот „население“.

² Одговорите се пондерирани во согласност со учеството на банките на одделните пазарни сегменти во определен квартал (кредитирање на претпријатијата и кредитирање на населението), согласно со расположливите податоци во текот на обработката на одговорите.

Резултати од индивидуалните прашања од Анкетата за кредитната активност на банките за второто тримесечје на 2014 година **за групата мали банки**

I. Кредити на претпријатијата

1. Како се променети условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително се заострени	36,6		36,6		36,6		36,6		36,6	
Делумно се заострени		36,3		36,3		36,3		36,3		36,3
Во основа останаа непроменети	63,3	63,7	63,3	63,7	63,3	63,7	63,3	63,7	63,3	63,7
Делумно се олеснети										
Значително се олеснети										
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	36,6	36,3	36,6	36,3	36,6	36,3	36,6	36,3	36,6	36,3
Број на банки коишто одговориле	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

2. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 1 во колоната „вкупно“)? Ве молиме оценете го придонесот за заострувањето или олеснувањето на кредитните стандарди користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање

0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

НП = неприменливо

							Нето-процент	
	- -	-	о	+	++	НП	Кв.1 2014	Кв.2
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба			12,1	36,3				
-Трошоци поврзани со капиталната позиција на Вашата банка			100				36,6	0,0
-Пристап на банката до пазарно финансирање (на пример, на пазарот на пари)			100				36,6	0,0
-Ликвидносната позиција на Вашата банка			43,1	56,9			-20,1	-56,9
Б) Притисок од конкуренција			12,1	36,3				
-Конкуренција од другите банки			32,7	67,3			-43,2	-67,3
-Конкуренција од небанкарскиот сектор			100				0,0	0,0
-Конкуренција од пазарното финансирање			63,7	36,3			0,0	-36,3
В) Согледување за ризикот			48,4					
-Очекувања за вкупната економска активност			100				36,6	0,0
- Очекувања за перспективата на гранката на која припаѓа претпријатието и на перспективата на поединечните фирми			43,1	56,9			27,6	-56,9
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето		20,6	43,1	36,3			56,7	-15,7
Г) Останати фактори. Ве молиме наведете ги			48,4			20,6		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

3. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на претпријатијата.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

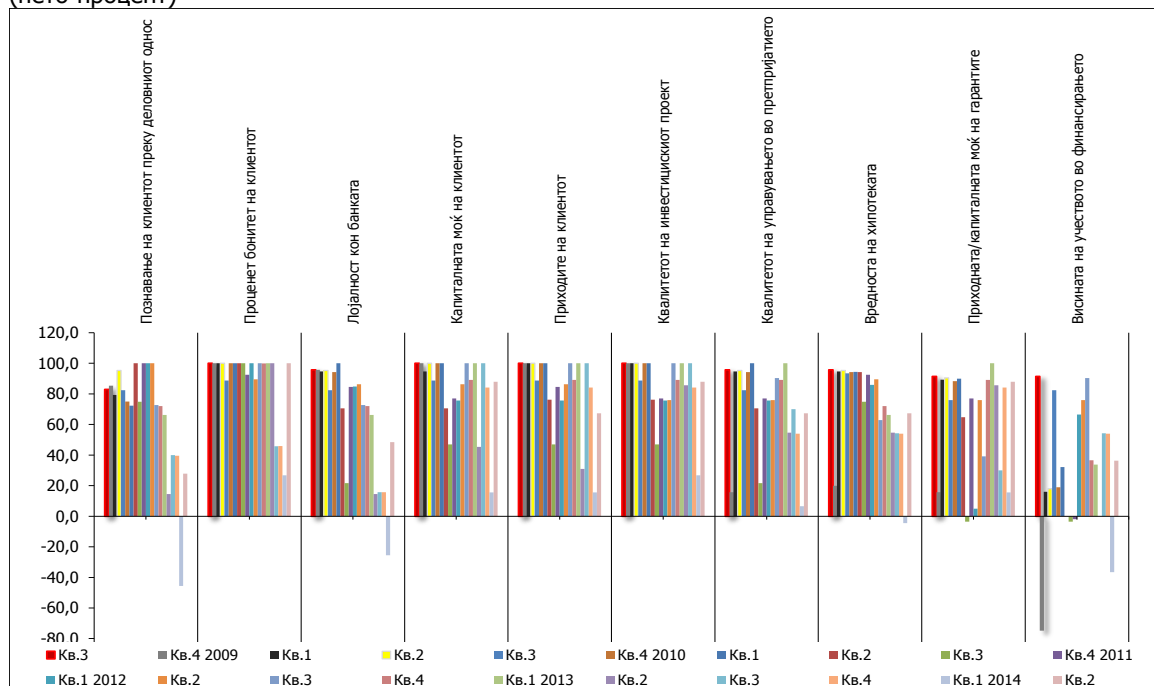
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
Познавање на клиентот преку деловниот однос		20,6	31,0	36,3	12,1		-45,6	27,8
Проценет бонитет на клиентот				12,1	87,9		26,7	100
Лојалност кон банката			51,6	12,1	36,3		-25,5	48,4
Капиталната моќ на клиентот			12,1	67,3	20,6		15,6	87,9
Приходите на клиентот			12,1		67,3	20,6	15,6	67,3
Квалитетот на инвестицискиот проект			12,1	87,9			26,7	87,9
Квалитетот на управувањето во претпријатието			32,7	31,0	36,3		6,6	67,3
Вредноста на хипотеката			32,7	31,0	36,3		-4,5	67,3
Приходната/ капиталната моќ на гарантите			12,1	56,9	31,0		15,6	87,9
Висината на учеството во финансирањето			63,7		36,3		-36,6	36,3
Останати фактори, Ве молиме наведете ги				36,3		32,7		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“(исклучително важни) и „+“(многу важни) и збирот на „-“(делумно важни) и „--“(потполно неважни).

Графикон 1

Важност на одделните фактори при процена на кредитната способност на претпријатијата (нето-процент)

4. Како се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се поригорозни

- = делумно се поригорозни

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се олеснети

++ = значително се олеснети

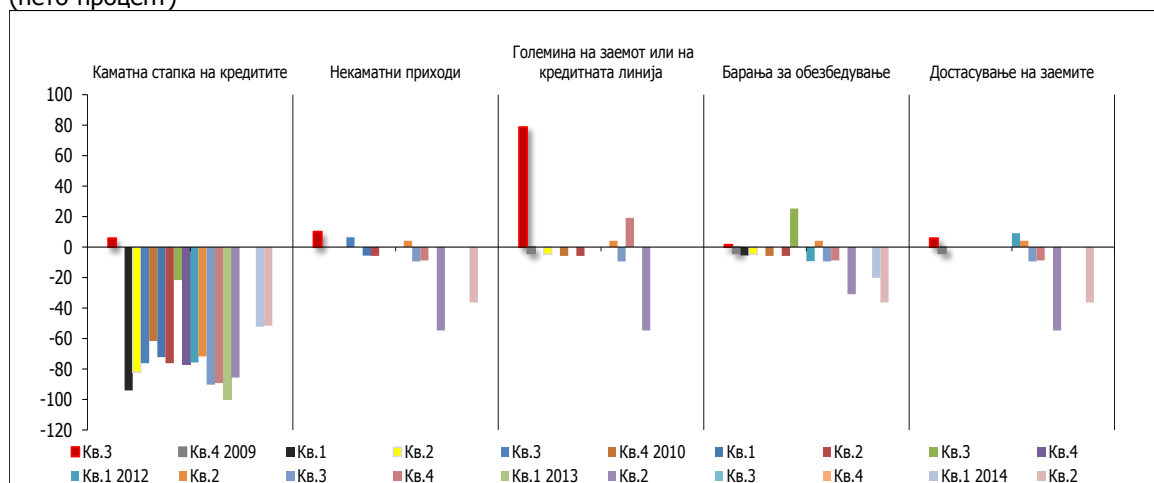
НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
А) Каматна стапка на кредитите			48,4	51,6			-52,2	-51,6
Б) Останати услови и рокови			12,1	36,3				
-Некаматни приходи			63,7	36,3			0,0	-36,3
-Големина на заемот или на кредитната линија			100				0,0	0,0
-Барања за обезбедување			63,7	36,3			-20,1	-36,3
-Достасување на заемите			63,7	36,3			0,0	-36,3
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			36,3			32,7		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 2

Промена на условите за кредитирање на банките, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата (нето-процент)

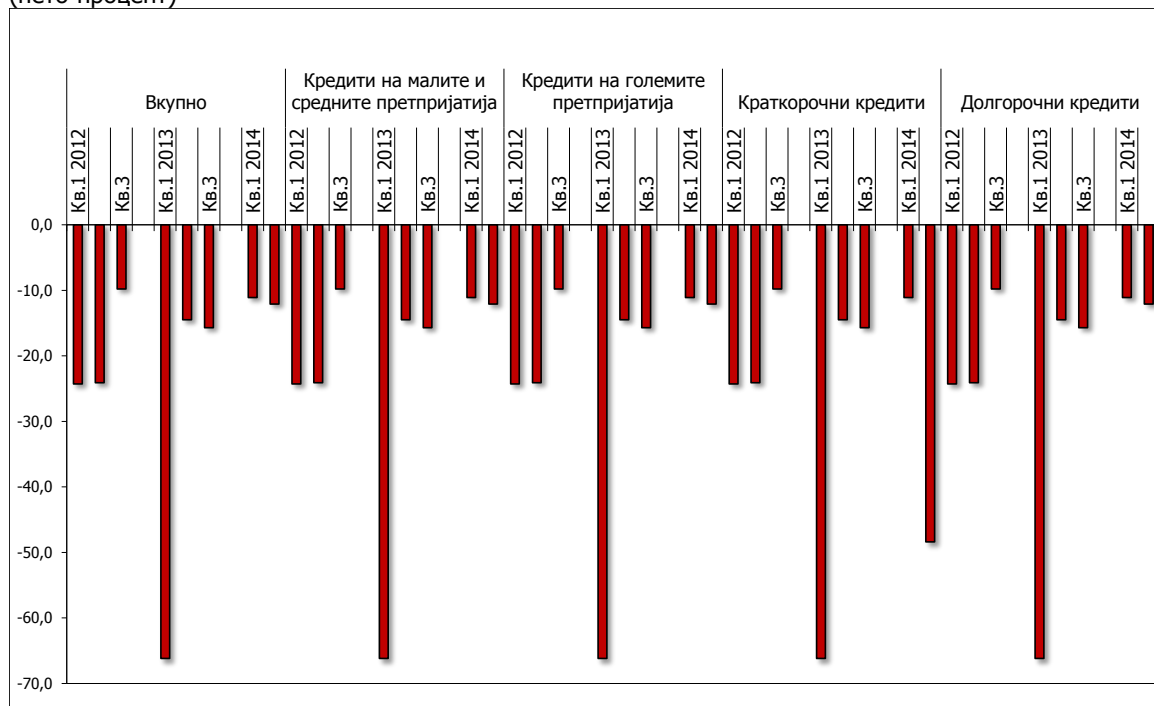
5. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) во последните три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително влијаеја										
Делумно влијаеја						36,3				
Незначително влијаеја	88,8	87,9	88,8	87,9	88,8	51,6	88,8	51,6	88,8	51,6
Не влијаеја	11,1	12,1	11,1	12,1	11,1	12,1	11,1	48,4	11,1	12,1
Неприменливо										36,3
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-11,1	-12,1	-11,1	-12,1	-11,1	-12,1	-11,1	-48,4	-11,1	-12,1
Број на банки коишто одговориле	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 3

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) на банките (нето-процент)

6. Како се промени побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително е намалена		36,3				36				36,3
Делумно е намалена	20,1		20,1		20,1		20,1		20,1	
Во основа остана непроменета	68,7	63,7	36,6	63,7	68,7	63,7	36,6	100	68,7	63,7
Делумно е зголемена	11,1		43,2		11,1		43,2		11,1	
Значително е зголемена										
Неприменливо				36,3						
Вкупно	100	64	100	100	100	64	100	100	100	64
Нето-процент	-9,0	-36,3	23,1	0,0	-9,0	-36,3	23,1	0,0	-9,0	-36,3
Број на банки коишто одговориле	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

7. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на кредити од страна на претпријатијата (се однесува на одговорот на прашањето 6 во колоната „вкупно“)?

Ве молиме оценете го секој фактор употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачка

0 = придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за повисока побарувачка

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
А) Потребности од финансирање			48,4					
- Инвестиции во основни средства		20,6	43,1	36,3			23,1	15,7
-Инвестиции во залихи и обртен капитал			87,9	12,1			32,1	12,1
-Преструктурирање на долгот			100				12,0	0,0
Б) Употреба на алтернативно финансирање			12,1	36,3				
-Интерно финансирање			79,4			20,6	-20,1	0,0
-Заеми од останати банки		20,6	79,4				-9,0	-20,6
-Издавање сопствени хартии од вредност			43,1	36,3		20,6	0,0	36,3
Ве молиме наведете ги								
В) Останати фактори			36,3			32,7		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“.

8. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај условите за кредитирање на Вашата банка во следните три месеци, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата.

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително ќе се заострат										
Делумно ќе се заострат										
Во основа ќе останат непроменети	67,8	69,0	56,7	69,0	67,8	69,0	67,8	69,0	67,8	69,0
Делумно ќе се олеснат	32,1		43,2		32,1		32,1		32,1	
Значително ќе се олеснат		31,0		31,0		31,0		31,0		31,0
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-32,1	-31,0	-43,2	-31,0	-32,1	-31,0	-32,1	-31,0	-32,1	-31,0
Број на банки коишто одговориле	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

9. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително ќе се намали										
Делумно ќе се намали										
Во основа ќе остане непроменета	36,6	100	36,6	100	47,7	100	47,7	100	36,6	100
Делумно ќе се зголеми	63,3		63,3		52,2		52,2		63,3	
Значително ќе се зголеми										
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	63,3	0,0	63,3	0,0	52,2	0,0	52,2	0,0	63,3	0,0
Број на банки коишто одговориле	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

II. Кредити на населението

10. Како се променети условите за кредитирање на Вашата банка од аспект на одобрувањето кредити на населението во изминатите три месеци?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително се заострени								
Делумно се заострени								
Во основа останаа непроменети	97,5	73,0	100	67,3	94,1	67,3	100	84,2
Делумно се олеснети	2,5	27,0		32,7	5,9	32,7		15,8
Значително се олеснети								
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-2,5	-27,0	0,0	-32,7	-5,9	-32,7	0,0	-15,8
Број на банки коишто одговориле	4	4	4	4	4	4	4	4

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

11. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во поглед на одобрувањето станбени кредити на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 10)? Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање
- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање
- 0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
- + = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
- ++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
- НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба			100				0,0	0,0
Б) Притисок од конкуренција			57,4	9,9				
-Конкуренција од други банки			67,3	32,7			-22,6	-32,7
В) Согледувања за ризикот			67,3					
-Очекувања за вкупната економска активност			90,1	9,9			0,0	-9,9
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето			100				9,8	0,0
-Кредитна способност на потрошувачите			48,5	51,5			-9,7	-51,5
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги				9,9		57,4		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите).

12. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на населението.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

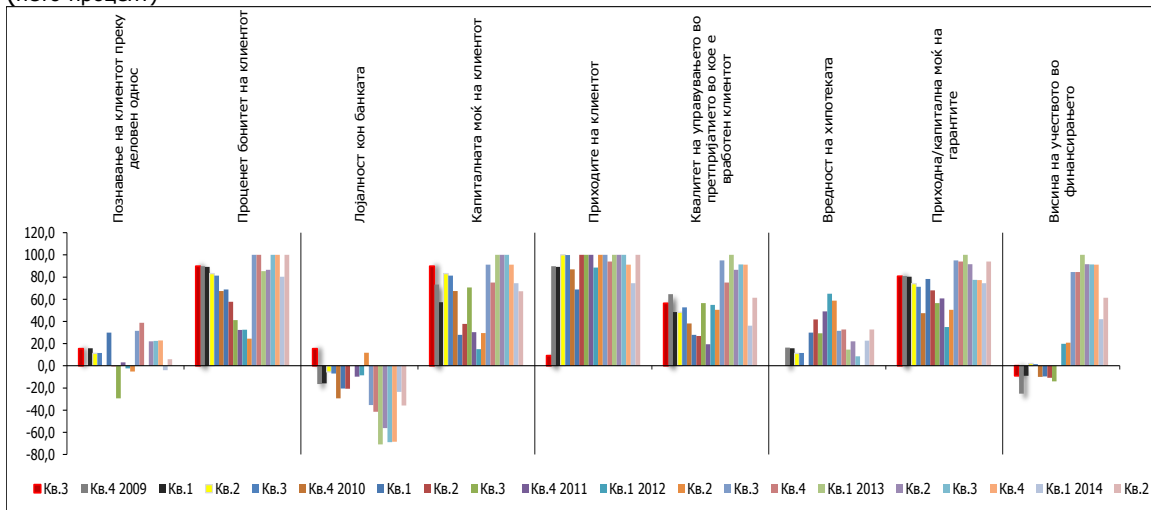
НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
Познавање на клиентот преку деловен однос			94,1		5,9		-3,9	5,9
Проценет бонитет на клиентот				15,8	84,2		80,4	100
Лојалност кон банката		51,5	32,7	15,8			-23,4	-35,7
Капиталната моќ на клиентот			32,7	57,4	9,9		74,5	67,3
Приходите на клиентот				15,8	84,2		74,5	100
Квалитет на управувањето во претпријатието во кое е вработен клиентот			38,6	61,4			36,2	61,4
Вредност на хипотеката			67,3		32,7		22,6	32,7
Приходна/капитална моќ на гарантите			5,9	94,1			74,5	94,1
Висина на учеството во финансирањето			38,6	61,4			42,1	61,4
Останати фактори, Ве молиме наведете ги				9,9		57,4		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (исклучително важни) и „+“ (многу важни) и збирот на „-“ (делумно важни) и „--“ (потполно неважни).

Графикон 4

Важност на одделните фактори при процената на кредитната способност на населението
(нето-процент)

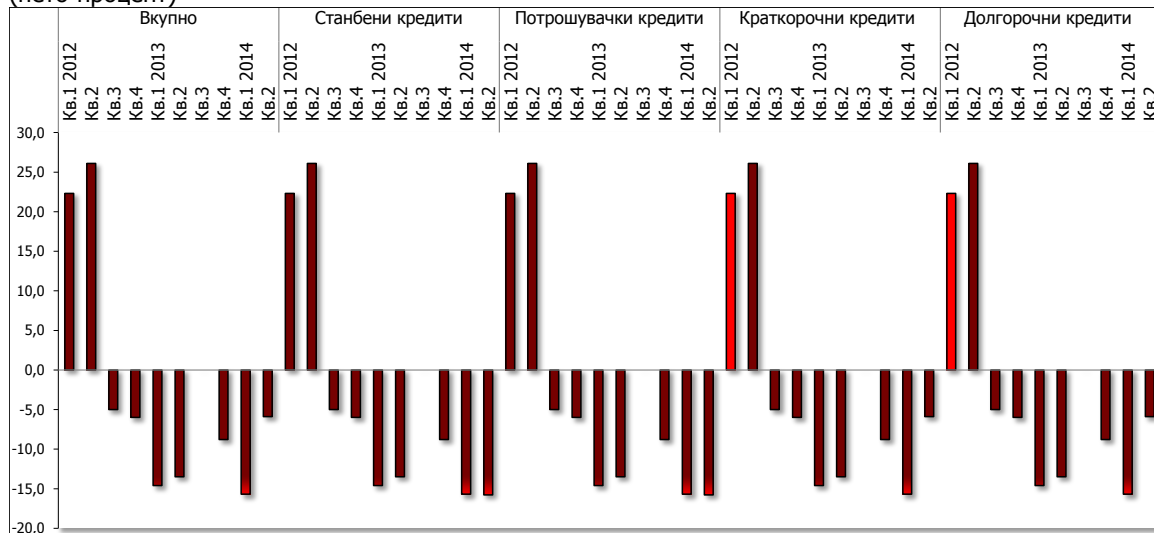
13. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на населението) во последните три месеци?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително влијаеја										
Делумно влијаеја		9,9			32,4				32,4	
Незначително влијаеја	84,3	84,2	84,3	84,2	51,9	84,2	84,3	94,1	51,9	94,1
Не влијаеја	15,7	5,9	15,7	15,8	15,7	15,8	15,7	5,9	15,7	5,9
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-15,7	-5,9	-15,7	-15,8	-15,7	-15,8	-15,7	-5,9	-15,7	-5,9
Број на банки коишто одговориле	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 5

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) на банките (нето-процент)

14. Како се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението, во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

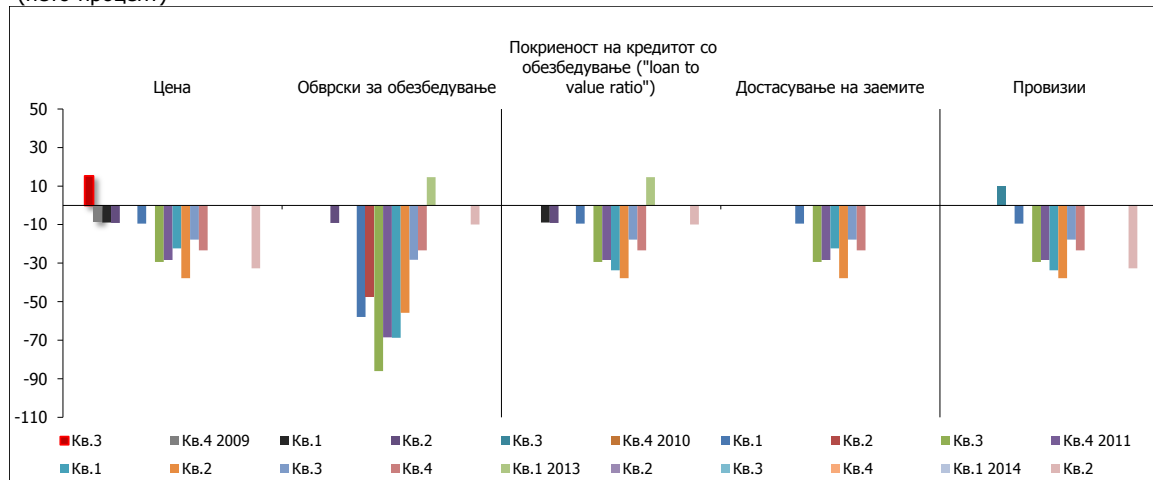
- = значително се заострени
- = делумно се заострени
- 0 = во основа останаа непроменети
- + = делумно се олеснети
- ++ = значително се олеснети
- НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
А) Цена			67,3	32,7			0,0	-32,7
Б) Останати услови			57,4	9,9				
-Обврски за обезбедување			90,1	9,9			0,0	-9,9
-Покриеност на кредитот со обезбедување ("loan to value"ratio)			90,1	9,9			0,0	-9,9
-Достасување на заемите			100				0,0	0,0
-Провизии			67,3	32,7			0,0	-32,7
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги				9,9		57,4		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 6

Промена на условите на банките, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението
(нето-процент)

15. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во изминатите три месеци од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (се однесува на одговорот на прашањето 10)? Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање
- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање
- 0 = во основа придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
- + = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
- ++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
- НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба			90,1	9,9			0,0	-9,9
Б) Притисок од конкуренција			57,4	9,9			-5,9	-9,9
-Конкуренција од другите банки			67,3	32,7			0,0	-32,7
В) Согледувања за ризикот			67,3					
-Очекувања за вкупната економска активност			90,1	9,9			0,0	-9,9
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето			90,1	9,9			5,9	-9,9
- Кредитна способност на потрошувачите			48,5	51,5			-19,5	-51,5
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			5,9	9,9		51,5		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите).

16. Како се променети условите на Вашата банка за одобрување потрошувачки кредити и останати кредити на населението во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

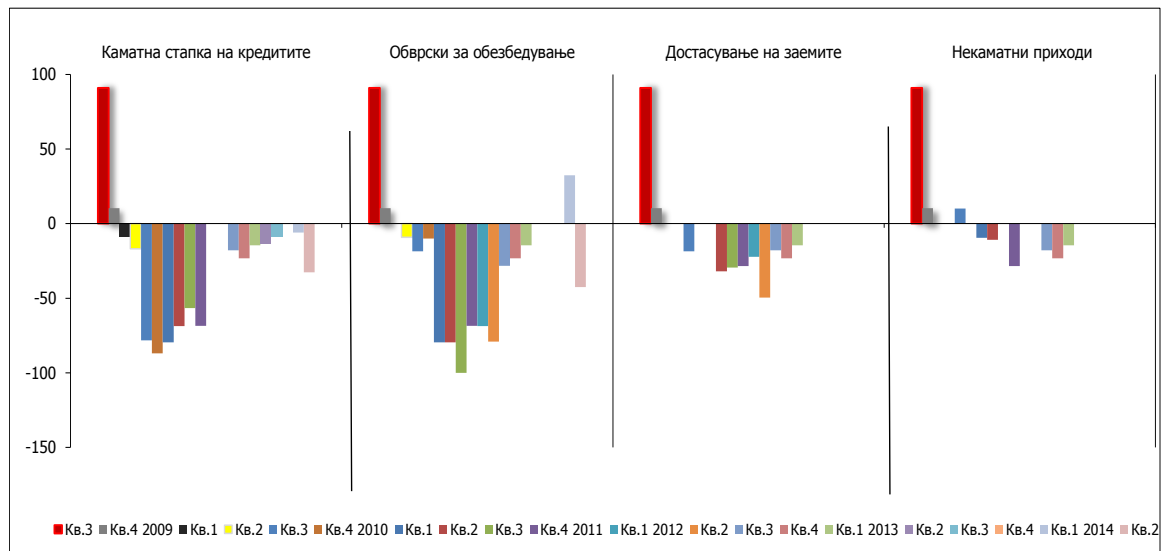
-- = значително се заострени
 - = делумно се заострени
 0 = во основа останаа непроменети
 + = делумно се олеснети
 ++ = значително се олеснети
 НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
А) Каматна стапка на кредитите			67,3	32,7			-5,9	-32,7
Б) Останати услови			67,3					
-Обврски за обезбедување			57,4	42,6			32,4	-42,6
-Достасување на заемите			100				0,0	0,0
-Некаматни приходи			100				0,0	0,0
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги				9,9		57,4		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 7

Промена на условите на банките, од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (нето-процент)

17. Како се промени побарувачката на кредити од страна на населението во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително е намалена								
Делумно е намалена		1,4		5,9				
Во основа остана непроменета	63,1	72,3	67,6	61,4	61,7	61,4	61,7	94,1
Делумно е зголемена	15,6	26,3		32,7	5,9	38,6	38,3	5,9
Значително е зголемена	21,4		32,4		32,4			
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	36,9	24,9	32,4	26,8	38,3	38,6	38,3	5,9
Број на банки коишто одговорите	4	4	4	4	4	4	4	4

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

18. Како влијаеја долунаведените фактори врз побарувачката на станбени кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на прашањето 17)? Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката
 - = делумно придонесува за намалување на побарувачката
 0 = придонесува за непроменетост на побарувачката
 += делумно придонесува за зголемување на побарувачката
 ++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката
 НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
А) Потребности за финансирање			15,8					
- Перспективи на пазарот за станбена изградба	51,5	9,9		38,6			-19,5	-22,8
-Доверба на потрошувачите		9,9	90,1				0,0	-9,9
-Трошоци на потрошувачите коишто не се поврзани за домувањето		51,5	48,5				-51,9	-51,5
Б) Употреба на алтернативно финансирање			67,3					
-Заштеди на населението			100				0,0	0,0
-Кредити од останатите банки		51,5	48,5				-51,9	-51,5
- Останати извори на финансирање		9,9	90,1				0,0	-9,9
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			9,9			57,4		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

19. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на потрошувачки и останати кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 17)? Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

--- = значително придонесува за намалување на побарувачката
 - = делумно придонесува за намалување на побарувачката
 0 = придонесува за непроменетост на побарувачката
 + = делумно придонесува за зголемување на побарувачката
 ++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката
 НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.1 2014	Кв.2
А) Потребности за финансирање			67,3					
- Трошење за трајни добра како што се: автомобили, мебел и сл.		51,5	38,6	9,9			-51,9	-41,6
-Доверба на потрошувачите			90,1	9,9			0,0	9,9
Б) Употреба на алтернативи за финансирање			67,3					
-Заштеди на населението			100				0,0	0,0
-Кредити од останати банки		51,5	38,6	9,9			-51,9	-41,6
-Останати извори на финансирање			90,1	9,9			0,0	9,9
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			9,9			57,4		

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесуваат за намалување на побарувачката).

20. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на населението во следните три месеци.

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително ќе се заострат								
Делумно ќе се заострат								
Во основа ќе останат непроменети	65,1	91,2	67,6	100	61,7	84,2	67,6	94,1
Делумно ќе се олеснат	34,9	8,8	32,4		38,3	15,8	32,4	5,9
Значително ќе се олеснат								
Неприменливо						0,0		
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-34,9	-8,8	-32,4	0,0	-38,3	-15,8	-32,4	-5,9
Број на банки коишто одговориле	4	4	4	4	4	4	4	4

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

21. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај побарувачката на кредити од страна на населението во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2	Кв.1 2014	Кв.2
Значително ќе се намали								
Делумно ќе се намали								
Во основа ќе остане непроменета	63,1	62,8	67,6	67,3	61,7	61,4	61,7	61,4
Делумно ќе се зголеми	36,9	35,3	32,4	32,7	38,3	38,6	38,3	32,7
Значително ќе се зголеми		2,0						5,9
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	36,9	37,2	32,4	32,7	38,3	38,6	38,3	38,6
Број на банки коишто одговориле	4	4	4	4	4	4	4	4

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Карактеристики на процесот на кредитирање во Вашата банка

Во следниве две табели се прикажани одговорите на банките* на одделни конкретни прашања поврзани со процесот на одобрување кредити.

Кредитирање на претпријатијата

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0
Број на години за кои се бараат финансиски извештаи		87,9	12,1			1) помалку од две; 2) две; 3) повеќе од две; 4) останато.
Фреквентност на посети на клиентите и на потенцијалните клиенти		20,6	79,4			1) никогаш; 2) понекогаш; 3) редовно; 4) останато.
Најчеста намена на одобрените кредити	20,6	100				1) основни средства; 2) обртни средства; 3) ликвидност; 4) останато.
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	63,7	56,9				1) помалку од два; 2) два; 3) повеќе од два; 4) останато.
Достапност на кредитите без залог	12,1	87,9		20,6		1) да; 2) не; 3) само рамковните; 4) останато.
Минимален број на гаранти	31,0					69,0
Сооднос на приходите на гарантот и месечната отплата		67,3		32,7		1) помалку од една третина; 2) една третина; 3) повеќе од една третина; 4) останато.
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање		51,6	48,4			1) да; 2) не; 3) за некои намени; 4) останато.
Кој ги одобрува кредитите до 100.000 евра?		100				1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Кој ги одобрува кредитите од 100.000 евра до 500.000 евра?		87,9		12,1		1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Кој ги одобрува кредитите над 500.000 евра?		87,9		12,1		1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит		100		20,6		1) помалку од една седмица; 2) од една до две седмици; 3) повеќе од две седмици; 4) останато.
Колкав е просечниот период за реализација на хипотеките?		63,7	36,3			1) помалку од шест месеци; 2) од шест до дваесет месеци; 3) од една до две години; 4) повеќе од две години; 5) останато.

Кредитирање на населението

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0
Дали бројот на месеци на постојано вработување на барателот на кредит е релевантен при одобрувањето на кредит?		100				1-не, 2-да,
Колку месеци вообичаено треба да биде вработен барателот на кредит во постојан работен однос?	9,9	90,1				1-до шест месеци, 2-од шест до дваесет месеци, 3-од 1 година до две години, 4-над две години
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот		90,1	9,9			1- помалку од два, 2-два, 3-повеќе од два, 4- останато
Достапност на кредитите без залог	5,9	94,1				1-да, 2-не, 3-само рамковните кредити, 4- останато
Минимален број на жиранти			9,9			90,1
Сооднос на приходите на жирантот и месечната отплата		38,6	61,4			1-помалку од една третина, 2-една третина, 3- повеќе од една третина, 4-останато
Автоматизирано одобрување кредити на населението	5,9	94,1				1-да, 2-не, 3-останато
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	9,9	84,2	5,9			1-да, 2-не, 3-за некои намени, 4-останато
Кој ги одобрува кредитите во вредност поголема од 20.000 евра?		90	9,9			1-управниот одбор, 2-кредитниот одбор, 3- управниот и кредитниот одбор, 4-останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	32,7	5,9	61,4			1-помалку од една седмица, 2-една до две седмици, 3-повеќе од две седмици, 4-останато
Колку изнесува просечното времетраење на реализација на хипотеките?		90,1	9,9			1-помалку од шест месеци, 2-од шест до дваесет месеци, 3-една до две години, 4- повеќе од две години, 5-останато

*Одделни банки одговориле со повеќе од еден одговор, додека некои банки не одговориле на прашањата.